



Ikt. sz.: EUB-41/21-3/2019.

EUB-13/2019. sz. ülés  
(EUB-29/2018-2022. sz. ülés)

## **J e g y z ő k ö n y v**

az Országgyűlés **Európai ügyek bizottságának**  
2019. október 21-én, hétfőn 10 óra 16 perckor  
az Országház főemelet 66. számú tanácstermében  
megtartott üléséről

## Tartalomjegyzék

<b><i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i></b>	<b>5</b>
<b><i>Tájékoztató a finn EU-elnökség programjáról és prioritásairól</i></b>	<b>5</b>
Steiner Attila tájékoztatója	5
Kérdések, vélemények	10
Steiner Attila válasza	13
<b><i>Az euró magyarországi bevezetésének előkészítéséről szóló H/7431. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i></b>	<b>16</b>
Az elnök felvezetője	16
Burány Sándor hozzászólása	17
Kérdések, vélemények	18
Burány Sándor reagálása	19
Határozathozatal	21
<b><i>Az ülés berekesztése</i></b>	<b>21</b>

## Napirendi javaslat

1. Tájékoztató a finn EU-elnökség programjáról és prioritásairól  
Előterjesztő:  
Steiner Attila, az Igazságügyi Minisztérium államtitkára  
Dr. Ökrös Oszkár, az Igazságügyi Minisztérium helyettes államtitkára
2. Az euró magyarországi bevezetésének előkészítéséről szóló H/7431. számú határozati javaslat  
(Burány Sándor, Dr. Mellár Tamás, Kocsis-Cake Olivio, Tordai Bence (Párbeszéd) képviselők önálló indítványa)  
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

## **Az ülés résztvevői**

### **A bizottság részéről**

#### **Megjelent**

**Elnököl: Dr. Hörcsik Richárd** (Fidesz), a bizottság elnöke

Tessely Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke

Bana Tibor (Jobbik), a bizottság alelnöke

Csöbör Katalin (Fidesz)

Riz Gábor (Fidesz)

Juhász Hajnalka (KDNP)

#### **Helyettesítési megbízást adott**

Horváth István (Fidesz) Riz Gábornak (Fidesz)

Riz Gábor (Fidesz) távozása után Csöbör Katalinnak (Fidesz)

### **A bizottság titkársága részéről**

Dr. Tamás Csaba Gergely bizottsági főmunkatárs

Nyilas Dániel bizottsági munkatárs

### **Meghívottak**

#### **Hozzászólók**

Steiner Attila államtitkár (Igazságügyi Minisztérium)

Burány Sándor (Párbeszéd)

#### **Megjelent**

Dr. Ökrös Oszkár helyettes államtitkár (Igazságügyi Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 16 perc)

## **Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása**

DR. HÖRCSIK RICHÁRD (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok, hölgyeim és uraim! Az Országgyűlés Európai ügyek bizottsága ülését megnyitom. Köszöntöm képviselőtársaimat, köszöntöm a napirendi pont előadóit és köszöntöm megjelent kedves vendégeinket.

Első teendőnk a határozatképeség megállapítása. Megállapítom, hogy az aláírt jelenléti ív és a helyettesítési ív alapján bizottságunk határozatképes.

Második teendőnk a napirendi pontok megállapítása. A mai napra két napirendi pont megtárgyalását terveztük. Az első: tájékoztató a finn EU-elnökség programjáról és prioritásairól. A napirendi pont előterjesztői Steiner Attila, az Igazságügyi Minisztérium államtitkára és Ökrös Oszkár, az Igazságügyi Minisztérium helyettes államtitkára, akiket ezúton is köszöntök.

A második napirendi pont: az euró magyarországi bevezetésének előkészítéséről szóló határozati javaslat, Burány Sándor képviselőtársunk és társai javaslata, önálló indítványa. Itt döntenünk kell a képviselői indítvány tárgysorozatba vételéről.

Kérdezem képviselőtársaimat, hogy a napirendi pontokkal kapcsolatban van-e valakinek kérdése, véleménye. *(Nincs ilyen jelzés.)* Nem látok ilyet. Szavazásra teszem fel, ki az, aki támogatja a napirendi pontok megtárgyalását. Kérem, szavazzanak! *(Szavazás. - Jelzésre:)* Még egyszer meg kell ismételnünk a gépi szavazást. Tehát aki támogatja a napirendi pontok megtárgyalását, kérem, hogy nyomja meg az igen gombot, most! *(Szavazás.)* A jegyzőkönyv számára is megállapítom, hogy bizottságunk egyhangúlag elfogadta a napirendi pontok megtárgyalását.

### **Tájékoztató a finn EU-elnökség programjáról és prioritásairól**

Tisztelt Bizottság! Bizottságunkban immáron régi hagyomány, hogy a szünet utáni egyik első ülésünkön a soros EU-elnökség prioritásaival foglalkozunk, ezért tűztük napirendre a tájékoztatót a finn EU-elnökség programjáról és prioritásairól. Ez az első napirendi pontunk. Még egyszer köszöntöm Steiner Attila és Ökrös Oszkár államtitkár urakat. Köszönöm, hogy az Igazságügyi Minisztérium elfogadta a meghívásomat; a finn nagykövet úr viszont sajnos nem tudott ma megjelenni.

Jelezném, hogy július folyamán részt vettem a COSAC elnöki találkozón Helsinkiben. A finn kormány mondhatni egy nem könnyű időszakban látja el az elnökséget, hiszen a nyitott intézményi kérdések mellett főleg a brexit és az MFF sem oldódott meg, éppen ezért nincs könnyű dolguk. Képviselőtársaim a háttéranyagot az elmúlt hétvégén időben megkapták. Most pedig kérem államtitkár urakat, hogy röviden tartsák meg az expozéjukat. Tessék parancsolni!

### **Steiner Attila tájékoztatója**

STEINER ATTILA államtitkár (Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm szépen. Nagy tisztelettel köszöntöm a képviselő hölgyeket és urakat. Engedjék meg, hogy röviden bemutatkozzam! Én Steiner Attila vagyok, az Igazságügyi Minisztérium európai uniós ügyekért felelős államtitkára. Magamról csak két mondatban annyit, hogy lassan tíz éve foglalkozom európai uniós szakpolitikákkal, főleg energiapolitikával foglalkoztam az elmúlt években, és a közel tíz évből négy évet töltöttem Brüsszelben európai uniós intézményeknél az Európai Parlamentben. *(Bana Tibor megérkezik a bizottság ülésére.)*

Az elkövetkezendő percekben szeretnék önöknek a napirendi pont alapján egy áttekintést adni a finn elnökség prioritásairól, és akkor itt próbálom a finn nagykövet

úr pontjait is átvenni, és egy tájékoztatást adni arról, hogy a finn elnökség információink szerint milyen prioritásokra kíván fókuszálni. Ahogy önök is tudják, július 1-től december 31-ig Finnország tölti be az Unió soros elnökségét. A román- finn-horvát triónak a második tagja a finn elnökség, és egy nagyon mozgalmas időszakban - ahogy elnök úr is említette - vette át a finn elnökség a stafétabotot. Ilyen kérdések vannak napirenden, mint a brexit, az MFF, az új intézményi ciklus, illetve magának a stratégiai menetrendnek az implementálása is, amit még június elején fogadtak el az állam- és kormányfők Nagyszébenben, a finn elnökség egyik fő feladata. Tovább nehezítette a finn elnökség helyzetét, hogy április 14-én választások voltak Finnországban, úgyhogy egy új kormánynak kellett azonnal előkészítenie a finn elnökséget. Nagyon szoros volt a választási eredmény, és a szociáldemokraták győzelmével végződött a voksolás. Június 6-án, kevesebb, mint egy hónappal az elnökség előtt Antti Rinne miniszterelnök alakított kormányt, és ebben a koalícióban hat párt van, a Szociáldemokrata Párt, a Centrum, a Zöldek, a Baloldali Szövetség és a Svéd Néppárt képviselői. Miután a kormány létrejött, június legvégén tették nyilvánossá az elnökségi programot, ami kísérteties módon hasonlít magához a stratégiai menetrendhez, amit június elején fogadtak el az uniós állam- és kormányfők.

Négy fő prioritása van a finn elnökségnek. Az első prioritási pont a közös értékek és a jogállamiság megerősítése. Itt van egy hasonló pont a stratégiai menetrendben is, az európai érdekek és értékek előmozdítása a világban, ami nagyon hasonló. Itt alapvetően a cél ugyanaz lenne, hogy az EU-s értékeket hitelesen tudja az Unió képviselni a multilaterális intézményekben, nemzetközi fórumokon, és ennek az elősegítésére szeretne fókuszálni a finn elnökség.

A második prioritás az EU versenyképesebbé tétele és társadalmilag befogadóbbá tétele. Itt alapvetően nagy horizontális kérdésekre fókuszál a finn elnökség: fenntartható növekedés, kutatás-fejlesztés, kereskedelem, egységes piac, digitalizáció, nemek közötti egyenlőség, úgyhogy ez a második nagy pillér.

A harmadik pillér, a harmadik nagy prioritás az Unió globális szerepe, hogyan tudjuk az Unió vezető szerepét tovább erősíteni főleg az éghajlatváltozás területén. Itt a két prioritási tengely az uniós célkitűzések, a 2030-as és a 2050-es célok, illetve a párizsi megállapodás átültetése, hogyan tudjuk végrehajtani azokat a célkitűzéseket, amikben megállapodtunk az ENSZ keretein belül.

A legutolsó pont pedig a negyedik prioritás, a polgárok biztonságának átfogó védelme. Itt az EU külső és belső biztonságának, illetve a védelempolitikának a további összehangolása az, amiben a finn elnökség szeretne előrelépni.

Ezenkívül a finn elnökség még meghatározott pár fontos alapelvet, amit a magyar kormány részéről is üdvözlünk. Az egyik legfontosabb alapelv, hogy alapvetően azokra a területekre szeretne az elnökség koncentrálni, ahol van valóságos hozzáadott érték. Éppen ezért nagyon fontos a szubszidiaritás és az arányosság elvének tiszteletben tartása, hogy tényleg azzal foglalkozzon az Európai Unió, amivel kell, ahol tényleg hozzá tud adni az európai közös projekthez, de ettől függetlenül a tagállamok szerepének megőrzése is fontos a finn elnökség számára. Egy aktív kommunikációt terveztek, illetve azt bemutatni, hogy az Unió eredményei hogyan érintik a mindennapokban is az állampolgárokat, erre próbál még fókuszálni a finn elnökség.

Rátérnék azokra a főbb politikákra, amik ebben a fél évben meghatározóak, és ezzel kapcsolatban röviden be is mutatnám a magyar álláspontot. A migráció kérdésével kezdeném. Ugyan az uniós napirenden jelenleg jogalkotás nem folyik az intézményi átalakulás kapcsán a migráció tekintetében, viszont találkoztunk különböző tagállami kezdeményezésekkel, és most a legfontosabb és legújabb a valletai kezdeményezés, ahol a francia, a német, az olasz és a máltai kormány egy új átmenetiintézkedéscsomag-tervezettel jött elő. Alapvetően ebben az átmeneti

szolidaritási mechanizmusban azt javasolják, hogy mindenkit, aki Máltára vagy Olaszországba a tengeren hajóval érkezik, azokat a migránsokat azonnal szétosztanak, úgyhogy lenne egy azonnali relokáció, és miután megtörtént a relokáció, megvizsgálják, hogy jogosult-e menekültügyi státuszra az adott illető, vagy nem, amennyiben nem, akkor pedig visszatoloncolnák már az adott tagállamból, ahová relokálták az adott személyeket.

A Bel- és Igazságügyi Tanács októberi ülésén is napirenden volt ez a tervezet, ahol próbált a négy kezdeményező tagállam további tagállamokat meggyőzni, hogy csatlakozzanak ehhez a mechanizmushoz. Alapvetően nem jártak túl nagy sikerrel, egyedül Luxemburg és Portugália jelezte, hogy szeretne csatlakozni ehhez a csomaghoz, és alapvetően a magyar álláspont ezzel kapcsolatban az, hogy itt a kiindulópont - hogy azonnal relokálunk, még mielőtt elbíráljuk, hogy valaki jogosult-e menekültstátuszra - nem elfogadható számunkra. Lennének esetleg olyan elemek, amik külön-külön elfogadhatóak lennének, például hogy a visszatoloncolásban segítsük az európai partnereinket, viszont nem lehet mazsolázni ebből a mechanizmusból, hanem az egész mechanizmushoz kell csatlakozni, ezt viszont a magyar kormány nem tudja támogatni, mert ez ugyanúgy egy pullfaktort jelentene a jövőben, és visszatérnénk ugyanazokhoz a vitákhoz, ahol 2015-ben voltunk.

Emellett várható az, hogy amint az intézmények felállnak, az Európai Bizottság is elkezd a munkáját, akkor újra elkezdődik a migrációval kapcsolatos jogszabályok további tárgyalása. Itt viszont a finn elnökségnek részben más elképzelései vannak, mint a magyar kormánynak, ők szeretnék szétdarabolni ezt a hét jogszabálytervezetből álló csomagot. Nekünk viszont az lenne az érdekünk, hogy ez egyben maradjon, és együtt tárgyaljunk ezekről, ugyanis nem lehet az, hogy egyvalamit lezárunk az egyik dossziében, és annak hatása lehet a többi dossziéra is, ezért ezeket indokolt továbbra is együtt kezelni. Itt várhatóan a horvát és a német elnökségeknek lesz még elég sok feladatuk ezekkel a dossziékkal.

Nagyon röviden a Frontexről még annyit szeretnék megjegyezni, hogy azt mi is támogatjuk, hogy a Frontex mandátuma megerősödjön és a Frontex megerősödjön, viszont azt nem támogatjuk, hogy ez a tagállamok ellenében történjen meg. Itt elsődleges felelősségük a tagállamoknak van, a külső határvédelem nemzeti hatáskör. Ebbe a Frontex értelemszerűen besegíthet, de nem veheti át a tagállamok felelősségét és szerepét, úgyhogy továbbra is tartani fogjuk ezt az álláspontunkat a jövőben.

A második fő téma, ami a finn elnökség egyik nagy prioritása is, ahogy az elnök úr is említette, ez a következő hétéves költségvetés kérdése. A finn elnökség nagyon ambiciózus volt, amikor átvette a stafétabotot. Ők szerettek volna már idén egy megállapodást elérni, azonban úgy tűnik, hogy nem haladunk olyan gyorsan előre, mint ahogy szeretttük volna, ezért az én személyes meglátásom, hogy nem reális, hogy idén ebből legyen egy megállapodás. Természetesen még meglátjuk, hogy hogyan intézi ezt a finn elnökség, de jelenleg még nincsenek konkrét számok. És amíg nincsenek konkrét számok, addig nem lehet elkezdni az igazi érdemi tárgyalásokat.

Hogy áll most ez a dosszié? A finn elnökség augusztusban körbeküldött egy kérdőívet, amiben minden tagállamtól bekérte, hogy mik az ő nemzeti prioritásai. Ezt a kérdőívet Magyarország is megválaszolta, ezt augusztus 26-án megküldtük a finn elnökségnek. Szeptemberben, az ősz kezdetén a finn elnökség minden tagállammal leült, és végigbeszélte, hogy melyik tagállamnak mi a prioritása.

Jelenleg, amelyik javaslat még az asztalon van, az még mindig az Európai Bizottság régi, 2018-as tervezete. Ennek van egy úgynevezett negotiating box része, ami igazából a lényeg, amiről az állam- és kormányfők végül is tárgyalni fognak, ez a kivonata, az érdemi része az MFF-dossziénak. Ezzel kapcsolatosan tervez majd a finn elnökség a mostani állam- és kormányfői brüsszeli tanácskozás után egy frissítést

végrehajtani, és ezt fogják valamikor november folyamán közzétenni. Ezt megelőzve már közzétettek a mostani brüsszeli csúcstalálkozóra egy orientációs papírt, amiben próbálták már szintetizálni a különböző tagállami véleményeket. Ez viszont nem sikerült túl jól, ugyanis a finn papír 90-95 százalékban a nettó befizetők álláspontját tükrözte. Itt nagyon sok állam- és kormányfő felhívta rá a figyelmet, hogy azért, ha számszerűen nézzük a tagállamokat, akkor a tagállamok többsége nem szeretne egy kisebb MFF-et, itt a „kohézió barátai”-ra gondolok. Tavaly Pozsonyban 14 tagállam aláírta ezt a deklarációt, és ha már a britekkel esetleg nem számolunk, akkor ez már a tagállamok többségét jelenti, és ez a vélemény egyáltalán nem jelent meg az első finn papírban.

Úgyhogy amiről most igazán szó volt az állam- és kormányfői tanácskozáson, az magának az MFF-nek a mérete volt. Itt igazából két nagy csoportra bomlanak a tagállamok, vannak a nagy nettó befizetők, ahol a legtöbben még 1 százaléknál magasabb összeget sem szeretnének allokálni az uniós költségvetésre, illetve van a többi tagállam, amelyik igazából már a bizottsági javaslatához közelebbi, illetve többen a jelenlegi szint megőrzése mellett kardoskodtak.

Konszenzust nem sikerült elérni ebben a kérdésben, úgyhogy ez továbbra is az állam- és kormányfők napirendjén marad a jövőben is, és itt várjuk, hogy a finn elnökség milyen konkrét számokkal fog előjönni a novemberi hónapban. Itt mindent meg fogunk tenni annak érdekében, hogy ne csak a nettó befizetők, hanem az összes tagállam érdekei mutatkozzanak meg majd ebben a papírban, mert csak így lehet egy megfelelő és tartalmas vitát folytatni az állam- és kormányfőknek a következő Tanács-üléseken.

Itt még pár pontot szeretnék kiemelni a magyar álláspont kapcsán. Egyrészt már említettem az MFF méretét. Mi nem szeretnénk, hogy csökkenjen az MFF mérete, ugyanis mi úgy látjuk, hogy nemhogy kevesebb, hanem több kihívás van az Európai Unió előtt. A tradicionális politikák szerintünk jól működnek és jelentős hozzáadott értékük van, ezért azoknak a méretét nem szabad csökkenteni, viszont emellett igenis vannak új kihívások, úgyhogy azokra viszont pluszforrásokat kéne allokálni.

Számunkra nem a dosszié elfogadásának a sebessége a fontos, hanem inkább a minősége. Ha ez át is húzódik a jövő évre, inkább azt szeretnénk, hogy a mi kritikus pontjainkat orvosolja a következő MFF, és hogy ez most idén vagy jövő év elején történik, az igazából számunkra mindegy. Értelemszerűen szeretnénk, hogy ez minél hamarabb legyen, de ha erre nincs lehetőség, akkor a sebességre való hivatkozással mi nem fogjuk ezt elfogadni.

Nagyon fontos pont számunkra a tradicionális politikáknál a kohéziós források védelme. A mostani európai bizottsági javaslat, hogy 24 százalékkal csökkentsük a kohéziós allokációinkat, számunkra elfogadhatatlan. Alapvetően egy brexittel arányos csökkenést el tudnánk fogadni, ami arányos, viszont a 24 százalékot abszolút túlzásnak tartjuk, és mi vagyunk az a tagállam, amelyik a legnagyobb vágásokat szenved el. Itt vannak különböző javaslataink, úgyhogy meglátjuk, hogy majd mi lesz az, ami esetleg az elnökség számára elfogadható lesz.

Ugyanez érvényes az agrárpénzekre, bizonyos agrárpolitikai forrásokra. Itt se látjuk indokoltnak, hogy miért kellene csökkenteni a forrásokat. Viszont az egy jó hír, hogy itt vannak más nagy tagállamok is, Franciaország is azt az álláspontot képviseli, hogy igenis van nagyon fontos hozzáadott értéke a közös agrárpolitikának, illetve nagyon sok klímacélt az agrárszektoron keresztül tudunk elérni. És ha már ambíciózusak vagyunk a klímában, ehhez a forrásokat is meg kell teremtenünk.

Illetve a harmadik fontos pont számunkra a jogállamisági mechanizmus, amit javasol az Európai Bizottság, hogy kössük össze az uniós költségvetést a jogállamisággal. Ezzel kapcsolatban is elég sok aggályunk van, ugyanis itt a Tanács jogi



szolgálatának a véleményére támaszkodunk, ugyanis ő is azt mondta, hogy nagyon-nagyon sok sebből vérzik ez a javaslat, ugyanis semmilyen eljárási garanciák nem találhatóak ebben a javaslatban. Nem tudjuk, hogy hogyan zárul le ez az eljárás, mi alapján veti ki a szankciókat. És ha már jogállamiságról beszéltünk, akkor a jogszabályok, a jogbiztonság egy nagyon fontos alapelv, és ennek az eljárásnak azt tükröznie kell. Ezt a mostani javaslatban jelenleg egyáltalán nem látjuk. Én ennyit gondoltam az MFF-pontról megemlíteni.

A finn elnökség egyik célkitűzése, illetve prioritása lenne, hogy szeretne a közös agrárpolitika reformjában is továbbmozdulni. Itt viszont nagyon fontos, hogy ezt még akkor tervezték, amikor úgy gondolták, hogy az MFF-ben már közel lesz a megállapodás, illetve egy kompromisszumot el fognak tudni érni az elnökség végén. Viszont itt nagyon fontos az, hogy ezzel csak akkor menjünk előre, amikor már van megállapodás arról, hogy mekkora összeg jut az agrárpillérre, ugyanis anélkül nagyon nehéz megállapítani az egyes prioritásokat, és a stratégiai tervezés is enélkül nagyon nehéz. Úgyhogy itt az MFF-tárgyalással össze kell hangolni a mi álláspontunk szerint az agrárpolitikai reformokat. Nagyon fontos, hogy itt is objektív kritériumrendszerek alapján sikerüljön rögzíteni, hogy mi alapján kerül majd a források elosztására sor, és egy nagyon jól zárt rendszer alakuljon ki. Ehhez is alapvetően idő kell.

A finn elnökség egyik fő prioritása a klímapolitika. Itt alapvetően két nagy nemzetközi rendezvényre került sor az ENSZ keretein belül. Volt egy New York-i csúcs szeptember végén, illetve decemberben pedig Santiago de Chilében a COP 25 következő ülésére kerül sor, ahol arról fognak vitázni, hogy a párizsi megállapodást hogyan kell végrehajtani. Úgyhogy ez a két fontos nemzetközi esemény van, ami meghatározza a finn elnökséget.

Illetve a finn elnökség nagyon szeretne a 2050-es uniós klímacélok kapcsán is előrehaladni. Itt a magyar álláspontunk az, hogy mi először a 2030-as célokra szeretnénk fókuszálni, ami kapcsán mindenki elkészített nemzeti terveket. Ezeket a nemzeti terveket értékeli az Európai Bizottság, illetve ezeknek a nemzeti terveknek a módosítására kerül majd sor az elkövetkezendő időszakban. Itt nagyon fontos, hogy hasonló terveket lássunk 2050-re is, ugyanis most alapvetően egy licitversenynek vagyunk a tanúi, minden tagállam próbál nagyokat mondani, viszont még semmilyen konkrét nemzeti akcióttervet nem láttunk, illetve az sem tiszta, hogy mekkora összegre van szükség ahhoz tagállami és EU-s szinten, hogy elérjük ezt a 2050-es célkitűzést. Itt a magyar kormány egyfajta fontolva haladást javasolna, igen, haladjunk előre, nagyon fontos téma, viszont vegyük figyelembe folyamatosan a versenyképességi aspektusokat, készüljenek hatástanulmányok, és ne egy fejest ugorjunk az ismeretlenbe, hanem haladjunk előre konkrét tervek alapján. Ez a magyar álláspont a 2050-es célkitűzések kapcsán.

Egy nagyon fontos dosszié a mobilitási csomag, amely a finn elnökség alatt előre fog haladni. Sajnos továbbra sem jó a helyzet, itt az úgynevezett road alliance akarata érvényesült az eddigiekben. A mobilitási csomag kapcsán nem sikerült megszerveznünk a blokkoló kisebbséget. Alapvetően itt a trilógus most fog elkezdődni az intézmények között, ezért itt még azért látunk egy lehetőséget, ahol a mi álláspontunkat megpróbáljuk becsatornázni a főbb döntéshozókhoz, viszont nem látunk túl jó esélyeket. Itt összeálltunk a like-minded országokkal, Bulgáriával, Litvániával és a többi országgal. Például Bulgária GDP-jének a 15 százalékát érinti a fuvarozási szektor, úgyhogy nagyon nem mindegy nekik, hogy hogyan fog kinézni ez a dosszié. Egy miniszterelnökök által aláírt levelet fogunk beküldeni a napokban az uniós intézmények vezetőinek mint egy vészjelzés, hogy ha ez a csomag elfogadásra kerül, az nagyon nagy problémákat fog jelenteni a régiós fuvarozás szempontjából, rengeteg adminisztratív teher lesz, és olyan, mesterségesen létrehozott szabályokat hoz létre,

amiket nagyon nehéz lesz betartani. Úgyhogy ezekre a pontokra fogjuk felhívni az uniós intézményvezetők figyelmét.

A finnek nagyon szeretnék előrehaladni a belső piac és a digitalizáció előmozdítása kapcsán, mi is abszolút osztjuk ezt a törekvést. Itt látunk is lehetőséget arra, hogy uniós szinten további lépéseket tegyünk. Itt Magyarország sok területen élen jár. Itt elég az 5G-hálózat kiépítésére gondolnunk, a belső piac megerősítésére, és abszolút egyetértünk abban, hogy itt megfelelő jogszabályok uniós javaslatok alapján kerüljenek kidolgozásra.

Nagyon fontos terület utolsó pontként a kutatás-fejlesztés területe, a Horizont Európa program, ami a következő kutatás-fejlesztési keretprogram az Európai Unióban. Ennek a nyitott kérdéseiről alapvetően már megállapodtak az Unióban, viszont a költségvetési lába még mindig hiányzik, ugyanis az MFF első pillérének a részét képezi a Horizont Európa program, és ennek a programnak a költségvetése nagyon jelentősen meg fog nőni az elkövetkezendő időszakban. Eddig körülbelül 60 milliárd euró volt a költségvetésének a mérete, és most a bizottsági javaslat alapján ez fölmenne 100 milliárd euróra. Nagyon fontos, hogy ezekhez a forrásokhoz a mi régióink hogyan tud hozzáférni.

Azt látjuk, hogy sajnos eddig nagyon keveset tudtunk lehívni, ha az újonnan csatlakozott tagállamokat összeadjuk, az előző Horizont programból csak kevesebb mint 5 százalékát tudtuk lehívni a forrásoknak, és ezen mindenféleképpen változtatni kéne a jövőben. Itt az alapprobléma, hogy a források elosztásának alapelve a kiválóság alapján történik, ami egy szép alapelv, viszont itt a mi régióinkbeli tagállamok elég nagy lemaradásban vannak, és valahogy azt kellene ösztönözni, hogy mi tudjunk kiválóságot nyújtani, mert jelenleg nem vagyunk abban a magasságban, hogy mi ugyanolyan feltételekkel ugyanazt a szintet tudjuk nyújtani, ezért egy versenyhátrányból indulunk. Úgyhogy mi tettünk erre egy javaslatot, hogy regionális boríték kerüljön kialakításra a Horizont Európa programon belül, mi egy 20 százalékos regionális borítékra tettünk javaslatot, ezt sajnos nem támogatta senki más, úgyhogy nagyon kevés az esély, hogy ebből valami legyen a nap végén.

Alapvetően emiatt a mi stratégiánk az, hogy ebből a 100 milliárd eurós forrásból minél többet le tudjunk hívni, hogy próbáljunk azért ebből átcsoportosítani nemzeti borítékokba is. Ez lenne az MFF-tárgyalások során az egyik stratégiánk, hogy átcsoportosítani, ahol lehet, például van ennek a Horizont Európa programnak egy mezőgazdasági lába, ez egy külön, körülbelül 9 milliárd eurós tétel, hogy akkor ezt a mezőgazdasági kutatás-fejlesztési aktivitást ne a Horizont programon belül, hanem a KAP-on belül tudjuk megvalósítani, hiszen akkor már van egy nemzeti hozzáférése is ezekhez a forrásokhoz.

Én ennyit kívántam elmondani. Állunk a képviselő hölgyek és urak rendelkezésére, ha van kérdés a prioritások kapcsán. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem Ökrös államtitkár urat, kíván-e hozzátenni valamit. *(Dr. Ökrös Oszkár: Egyelőre nem, köszönöm szépen.)* Köszönöm szépen. A vitát megnyitom. Akinek kérdése, véleménye van, kérem, jelentkezzen! *(Jelzésre:)* Elsőként Bana alelnök úr jelentkezett. Tessék parancsolni!

### **Kérdések, vélemények**

BANA TIBOR (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Helyettes Államtitkár Úr! Tisztelt Bizottság! Kedves Vendégeink! Először is szeretnék elnézést kérni a kis késésért, de végül is az érdemi részbe már be tudtam kapcsolódni, és államtitkár úr felvezetőjét figyelmesen hallgattam. Azt hadd mondjam el, hogy köszönöm önnek, hogy végigment a finn

elnökség fő célkitűzésein, és mindegyik ponttal kapcsolatban részletesen ismertette annak a hátterét, valamint a kormányzati álláspontot. Ez mindenképpen nagyon helyénvaló volt így.

A konstruktivitás jegyében azt is szeretném jelezni, hogy a Jobbik azzal a kormányzati hozzáállással teljes mértékben egyet tud érteni, ami akár a kohéziós források csökkenését érinti, vagy összességében a főösszeg visszavágását, tehát ezzel kapcsolatban mi is támogatólag állunk a kormányzati véleményhez, és amit elmondott államtitkár úr, az ebben az összefüggésben mindenképpen meg is állta a helyét.

Két olyan pont van, ahol vitatkoznék vagy erőteljesen máshogy látom, mint a magyar kormány. Az egyik a jogállamisági mechanizmus kérdése. Néhány héttel ezelőtt volt is ezzel összefüggésben egy közleményem, és abban hangot adtam annak az álláspontomnak, ami a pártunk álláspontja is természetesen, hogy egyet tudunk érteni azzal, hogy a finnek meghallgatást kezdeményeztek a magyar jogállamiság helyzetéről, hiszen úgy értékeljük, hogy nagyon komoly problémák állnak fenn e tekintetben Magyarország esetében, és annak, hogy csaknem egy éve folyamatban van hazánkkal szemben a 7. cikk szerinti eljárás, annak azért megvan a megalapozottsága és a háttere, és én azt gondolom, hogy kormányzati oldalról ezt sokkal komolyabban kellene venni, és változtatni kellene azon a hozzáálláson, ami elsősorban úgymond Brüsszelt - hiszen kormányzati oldalról így szoktak fogalmazni -, tehát az Európai Uniót teszi felelőssé ezért.

Én pedig azt gondolom, hogy nagyon is üdvözlendő, hogy a finn kormány hajlandó volt lépni, és sor kerülhetett erre a bizonyos meghallgatásra, hiszen ha akár az MTA, a Magyar Tudományos Akadémia beszántására gondolunk, akár a bíróságok függetlenségének kérdésére, a sajtószabadság ügyére vagy éppen a korrupcióra, akkor igenis megalapozottnak tekinthető az, hogy ebben a tekintetben sor került erre a meghallgatásra. Én nagyon remélem, hogy az ország érdekében egyrészt ez ügyben lesznek további lépések, másik oldalról pedig azt remélem, hogy a magyar kormány is belátja, hogy változtatnia kellene az eddigi politikáján és hozzáállásán, hiszen nagyon úgy tűnik, hogy reálissá válik az, amiről én korábban már beszéltem itt a bizottsági ülésen, hogy jogállamisági normákhoz köthetik az európai uniós források elosztását.

Tehát üdvözlendő lenne az ország szempontjából és a magyarok, tisztességes honfitársaink szempontjából, ha Orbán Viktor és kormánya visszatérne a demokrácia útjára, egyéb esetben ugyanis tevékenységüknek az egész ország látja majd a kárát. A Jobbik tehát a demokratikus értékeket alapvetőnek tartó jobboldali pártként elkötelezett az uniós források átlátható és hatékony elköltése iránt. Ezzel a hozzáállással állunk ehhez a kérdéshez. Tehát mint megerősítettem, akár a kohéziós források, akár a főösszeg tekintetében valóban megalapozott kormányzati álláspontról beszélhetünk, de azért a másik oldalát is nézni kellene ennek a dolognak. Én nagyon bízom benne, hogy ez változni fog a következő időszakban, hiszen ez lenne az ország érdeke.

A másik kérdés pedig, amit csak röviden érintenék, az az éghajlatváltozás, a klímavédelem ügye, hiszen itt is azt lehet tapasztalni sajnálatos módon, hogy kormányzati oldalról egyrészt azért egymásnak ellentmondó nyilatkozatok is megjelentek ez ügyben, de alapvetően mégiscsak azt szűrtem le az elmúlt hónapok, vagy talán azt lehet mondani, hogy az elmúlt egy-két év nyilatkozataiból, eseményeiből, hogy a magyar kormány nem veszi kellően komolyan ezt az ügyet, és sajnos vezető kormánypárti politikusok is, és akár kormánytagok is, sok esetben bagatellizálták ezt a kérdést, vagy éppen úgy fogalmaztak, hogy a klímaváltozás témája azért messze nem kellene, hogy akkora súlyt képviseljen, mint ahogy erről, a Jobbik álláspontja szerint, nagyon sokan helyesen beszélnek Nyugat-Európában.

Abban is bízom, hogy ez a kormányzati álláspont is változni fog. Itt most államtitkár úr nem is ment bele olyan szinten ebbe, vagy nem fogalmazott meg olyan, számomra negatív véleményt, ami mondjuk, akár Szijjártó Péter miniszter úrtól korábban elhangzott, hanem ismertette tényszerűen azt, hogy mi is a helyzet, meg az egyes tagállami vállalások tekintetében mit tapasztalhattunk. Tehát ezzel a részével nem is volt problémám, de ha az elmúlt egy-két évre visszatekintünk, akkor bizony azért hagyott kívánnivalót maga után kormányzati oldalról ennek a témának a kezelése.

Tehát én abban is bízom, hogy ez ügyben is változtatni fognak az álláspontjukon. A magam részéről a szakbizottság alelnökeként, meg összességében a Jobbik részéről ebben az esetben természetesen támogatólag tudunk fellépni ebben a kérdéskörben is. Nagyon szépen köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Következik Csöbör Katalin képviselő asszony.

CSÖBÖR KATALIN (Fidesz): Én is köszönöm a tájékoztatást. Már korábban is hallottunk arról, hogy ha a kohéziós alapot csökkenteni fogják, akkor esetleg a szociális alapból és a fejlesztési alapból vonnak el, most pedig tényleg így értesültünk a „BruxInfo” uniós portál szerint. Úgyhogy azt szeretném kérdezni, hogy a kelet-európai térségre milyen hatással lesz ez a jövőben hosszú távra tekintve, és mi fog történni, ha a gazdasági felzárkózásra gondolok. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Következik Juhász Hajnalka képviselő asszony, tessék parancsolni!

JUHÁSZ HAJNALKA (KDNP): Köszönöm szépen. Államtitkár úrnak szeretném megköszönni ezt a nagyon részletes beszámolót. Az egyik kérdésem azzal kapcsolatos, hogy a múlt héten EU-csúcs volt, és két olyan tendencia van, ami a közép- és kelet-európai régió másodlagossá tételének a tendenciáját jelzi. Egyrészt a franciák elérték a nyugat-balkáni bővítés további lassítását, másrészt a finn elnökség, ahogyan államtitkár úrtól is hallottuk, a kohéziós alapok csökkentését célozza meg. Az lenne a kérdésem, hogy melyek azok az eszközök, amelyekkel meg tudnánk állítani vagy meg tudnánk előzni a régió további másodlagossá tételét.

A második kérdésem az lenne, hogy itt a vallettai kezdeményezés kapcsán államtitkár úr jelezte, hogy van egy ilyen azonnali relokáció. Azt csak kíváncsiságból szeretném megkérdezni, azt hogyan gondolják, hogy először szétosztják őket, és utána vizsgálják meg, hogy jogosult-e. Mi az a technikai és jogi rész, ami ezt az elképesztően - idézőjelbe tett - zseniális ötletüket elindította? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Tessely alelnök úré a szó, tessék parancsolni!

TESSELY ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság alelnöke: Tisztelt Államtitkár Úr! Köszönöm szépen a nagyon jó stílusú és mindenre kiterjedő kiegészítését a napirendhez.

Én a jogállamisági mechanizmussal kapcsolatosan szeretnék néhány gondolatot megosztani, illetve kérdést feltenni. Megítélésem szerint jelen pillanatban is úgy van az, hogy aki az európai uniós kötelezettségeit teljesíti, az részesülhet ezekből az európai uniós forrásokból. Ez az új elképzelés egy kicsit olyan hangulatú az én fejemben, mintha az kaphatna vagy az juthatna európai uniós forrásokhoz a jövőben, aki jófiú, és azokat a politikai szempontokat, amiket valaki valamilyen módon megfogalmaz, teljesíti.

Ez azért is furcsa számomra, merthogy az a jogállamiság, amiről beszélnek, egy alapkritérium. Szerintem minden tagállamnak erre épül a rendszere. Szerintem nincs ez másképpen Magyarországon sem.

Itt Angela Merkelt mind a két oldalról szokták idézni, attól függően, hogy éppen mit mond, ebben a kérdésben azonban elég markáns álláspontot fogalmazott meg, amikor azt mondta, hogy használjuk inkább a jelenlegi eljárásainkat, hiszen minden más alapszerződés-módosítást jelentene.

A kérdésem az lenne, hogy ez a jogállamisági elképzelés hogyan ragadható meg. Tehát tényszerűen van-e arra törekvés, hogy konkrétan tudhassuk, hogy miről is szól ez a kérdés, túl a vélt politikai nyomásgyakorláson, hiszen akkor lehetne értelmesen beszélgetni arról, hogy egy ilyen jogállamisági definiálás mellett ennek van-e értelme vagy sem.

Az alelnökségem által elmondottakról jut eszembe az a kérdés, ami szerintem fontos, hiszen a magyar polgárok polgári értékrendjében egyre inkább felmerül az a kérdés, hogy vajon hogyan lehetne definiálni a hazaárulás kérdését. Tehát amikor valaki az Európai Unió különböző testületeiben szemmel láthatóan nem a magyar érdekeket képviseli, ráadásul úgy, hogy hazudik reggel, éjjel meg este, ott van-e valami, felmerülhet-e egy olyan kérdés, hogy valamiféle szankciókat kellene bevezetni? Nyilván ez önökhöz tartozik mint Igazságügyi Minisztériumhoz. Tehát erre a kérdésre a magyar polgároknak szerintem előbb-utóbb választ kell adni. Hiszen az nem lehetséges, hogy valaki kimegy az európai uniós testületekbe, és Magyarországról olyan képet sugall, ami nem igaz állításokon alapul. Ezt vajon lehet-e vizsgálni a jövőben?

A másik kérdéscsoport pedig az MFF-fel kapcsolatos. Felmerült szintén - a most lezajlott választások után többször hallottam már -, hogy a közvetlen európai uniós források elérhetőségét és annak a csomagját lenne érdemes növelni. Nekem ez nagyon irracionálisnak tűnik, hiszen látom azt, hogy az elmúlt időszakban az idézőjelben újonnan csatlakozott országok ennek a csomagnak úgy 5 százalékát tudták elérni. Egyrészt igaz-e ez? Ezt milyen módon lehet növelni, és hogy lehet ezt racionálissá tenni, hogy egy olyan csomag pénzügyi kereteit növeljük, amihez a mi térségünk hozzáférhetőségi aránya 5 százalék összesen? Nem tagállamonként, összesen! Szeretném, ha államtitkár úr ezekre válaszolna. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Több kérdést nem látok. Tisztelt Államtitkár Urak! Visszaadom a szót a válaszadás lehetőségére. Tessék parancsolni!

### **Steiner Attila válasza**

STEINER ATTILA államtitkár (Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm szépen a kérdéseket. Megpróbálok mindegyik kérdésre kitérni.

Bana képviselő úrnak két kérdése volt, a jogállamiság és a klíma. A jogállamisági kérdését én két részre venném. Én a 7. cikk szerinti eljárásról nem beszéltem, nem véletlenül, ugyanis szerencsére maga ez az eljárás nem képezi a finn elnökség prioritását. Ettől függetlenül a jogállamiság általánosan benne van a finn elnökségi prioritásban.

Én azt azért szeretném visszautasítani, hogy ezt a kormány nem veszi komolyan. Én személy szerint 1,5 éve csak ezen dolgozom, ezen az egy dosszién, úgyhogy igenis komolyan vesszük. Készítettünk egy nagyon részletes cáfolatot a Sargentini-jelentésre, ami igazából az egész eljárás alapját képezi. Maga a miniszter asszony, Varga Judit miniszter asszony is személyesen vett részt az első meghallgatáson szeptember 16-án, úgyhogy igenis komolyan vesszük ezt az eljárást. *(Riz Gábor távozik a bizottság üléséről.)*

A labda nem nálunk pattog. Én úgy gondolom, hogy mi minden nyitott kérdésre megadtuk a válaszunkat. Élőben is kérdezhetek a tagállamok; mi mindent megválaszoltunk. Vannak nyitott eljárásaink, amik folyamatban vannak, van rengeteg lezárt eljárásunk. Ezt az egész csomagot kell így tekinteni, és várjuk, hogy a finn elnökség hogyan kíván majd ezzel a dossziéval továbbmenni, de itt jelenleg én nem látom, hogy nekünk lenne teendők ezzel az eljárással kapcsolatban.

Az MFF és a jogállamiság kérdése, ami Tessely képviselő úrnál is felmerült. Itt alapvetően egyetértünk azzal, hogy az uniós pénzügyi érdekeket védeni kell, és ez jelenleg is így van, erre van az Uniónak elég sok eszköze. A mai nap is úgy van, hogy ha valahol az Európai Bizottság valamilyen hibát vél felfedezni, akkor felfüggeszti az uniós források utalását, és amint a hiba orvoslásra kerül, újra mehet tovább a források lehívása. Úgyhogy mi nem igazán látjuk, hogy miben adna pluszt ez az új elképzelés.

A fő problémánk pedig az, hogy nem látjuk a részleteit. Tehát itt alapvető probléma, hogy mi alapján lehet ezt az eljárást beindítani, és jelenleg van egy nyitott lista, aminek direkt ott van a végén: és még egyéb bármilyen ügy, ami a jogállamisággal kapcsolatos. Azért a jogbiztonság elvét véleményünk szerint nem meríti ki egy ilyen nyílt lista.

Nem tudjuk, hogy mekkorák a szankciók, hogy lehet a szankciókat lezárni, és amíg ilyen kérdésekre nem tudunk választ adni, mi nem tartjuk ezt az eljárást egyáltalán egy tárgyalási alapnak sem, mert nincs miről tárgyalni. Pont ezek a részletkérdések, amik nagyon-nagyon fontosak ebben az esetben. Például a szankciók mértéke alapvetően lehet a magyar költségvetésre is hatással, úgyhogy ez egy költségvetési kérdés is, a magyar költségvetés védelmének a kérdése, védeni szeretnénk a magyar költségvetést. Pontosan kell látnunk, hogy hogyan működne ez a mechanizmus.

Egy ilyen nyílt listával kapcsolatban csak szeretnék egy példát adni. Nemrég az Európai Unió Bírósága hozott egy határozatot, hogy az uniós elfogatóparancsok kapcsán a német ügyészség nem tekinthető a kormánytól teljesen függetlennek. Nos, kérdés, hogy akkor egy ilyen eset szintén lehetőséget adna-e arra, hogy ezt a cikket az MFF-en belül aktiváljuk. Ezt egyáltalán nem lehet most megítélni a jelenlegi szövegtervezet alapján. Úgyhogy szeretnénk itt tiszta képet látni, szeretnénk látni, hogy mi az állam- és kormányfők célja ezzel az új mechanizmussal, mert szerintünk itt nincsen olyan úr, amit be kell tölteni. Ha megvan ez a döntés, akkor kell elkezdni a részleteket kidolgozni a politikai iránymutatásnak megfelelően. Most egy picit fordítva történtek a dolgok, ment előre a szövegezési munka, de igazából nem volt eldöntve, hogy miért is jön létre ez az eszköz.

Alapvetően abban egyetértünk Tessely képviselő úrral, hogy ha a jelenlegi formájában fogadnák el ezt a mechanizmust, azt abszolút egy politikai szankciós eszközként lehetne értékelni, és ez a szankciós eszköz a jelenlegi formában kizárólag az Európai Bizottság kezében lenne, semmilyen eljárási garanciát nem nyújtva sem magának a tagállamnak, sem a Tanácsnak. Úgyhogy ezt mi abszolút nehezményezzük.

Bana képviselő úr második kérdése, a klímapolitika kapcsán én nagyon fontosnak tartom azt az alapvetést, hogy az Európai Unió energiastratégiája is három pilléren épül: az ár, az ellátásbiztonság és a fenntarthatóság. Ha ezt egy háromszöggént képzeljük el, akkor ebben a háromszögben mozog az Európai Unió, és csak úgy lehet az egyik irányba elmozdulni, hogy a másik kettőnek a kárára, vagy ott valami sérül. Úgyhogy, ha hirtelen egy nagy ugrást tennénk a fenntarthatóság irányába, az azt jelenti, hogy kezelni kell a másik két ágat is, az ellátásbiztonság és az ár kérdését. Pont ezért mondjuk azt, hogy először vizsgáljuk meg, hogy miről beszélünk, mekkora forrásokra van szükség ahhoz, hogy eljuthassunk egy ilyen célhoz, és itt azért hallunk nagyon extrém számokat, ezek a számok még akár meg is haladhatják a hétéves MFF

nagyságát, tehát ott azért nem kis számokról beszélünk. Úgyhogy egyértelmű, hogy ha elindulunk egy ilyen irányba, az nagy valószínűséggel árfelhajtó hatással fog járni, meg kell fizetni azt, hogy mi ezeket a célokat teljesíteni tudjuk. Kérdés, hogy van-e erre társadalmi konszenzus, vagy nincs. Nem tudom. Ezek a viták még szerintem előttünk állnak, de ehhez kell látnunk, hogy pontosan miről is beszélünk.

Magyarország szempontjából én azt gondolom, hogy szerintem mi egy elég kényelmes helyzetben vagyunk, 2030-ig legalábbis, mert a 2030-as terveink már az asztalon vannak. 2030-ban a paksi blokkok élettartamának meghosszabbításával nagyot lépünk előre, hogy a 2050-es célokat is majd teljesíteni tudjuk. A magyar villamosenergia-termelés 40 százaléka a Paksi Atomerőműből származik. Mi ezt az arányt próbáljuk fenntartani hosszú távon is a bővítés kapcsán, emellett még a megújulóknak rengeteg hely jut, és számítunk is a megújulókra, itt főleg a napenergia-termelésre számítunk a jövőben.

Az ellátásbiztonságról is nagyon röviden szót ejtettem. Azért azt látni kell, hogy Magyarország nagyon nagy kitettséggel rendelkezik ebben a kérdésben, egyedül Luxemburg az, ahol nagyobb az energiaimport aránya, mint Magyarországon, és nem összemérhető nagyságú tagállamokról beszélünk. Vannak olyan pillanatok, amikor a villamos energiánk 50 százalékat importálnunk kell. Én azt gondolom, hogy ezzel a helyzettel is kell valamit kezdeni, pontosan ezért az atomerőmű és a megújuló energiák előmozdítása nagyon fontos, hogy legyen helyben termelt villamos energia, amire bármikor hagyatkozhatunk, akkor is, ha éppen a határokon nem jön át semmilyen áram.

Csöbör képviselő asszony kérdésére csak nagyon röviden szeretnék válaszolni. Alapvetően az egész hétéves költségvetés kapcsán szerintem, ami Magyarország számára fontos, az a nettó pozíciónk, mennyit kell befizetnünk, és mennyi pénzt tudunk lehívni, és sajnos itt a bizottsági javaslat nagyon kedvezőtlen irányba megy, sokkal többet kéne befizetnünk, sokkal kevesebbet tudunk lehívni, és amit le tudunk hívni, ahhoz is rengeteg kondicionalitás társul, hogy hogyan tudjuk azt a pénzt elkölteni. Úgyhogy ebben a koordináta-rendszerben kell nekünk mozogni, és sajnos azt látjuk, hogy a Bizottság abszolút egy politikai javaslatot tett le az asztalra, és ha a nettó pozíciót nézzük, ami ezekből kijön, egyértelműen Magyarországnál legnagyobb a vágás az előző költségvetéshez képest, és mi nem érezzük azt, hogy ez arányos lenne. Úgyhogy a felzárkóztatásnál értelemszerűen próbálunk arra irányt venni, hogy a legszegényebb régiók minél kevesebb kööttséggel tudjanak majd ezekhez a forrásokhoz hozzájutni. De itt először a nagy kérdésekben való megállapodást kell elérnünk, és akkor tudunk majd a részletszabályokban is sikert elérni, de ezen van a magyar kormányzat, hogy minél nagyobb rugalmasságot és forrásokat biztosítsunk a régióink számára.

Juhász képviselő asszony említette a vallettai mechanizmust. Meg kell mondjam, hogy ez még egy elég kiforratlan javaslat az én szemszögemből. Ha jól értem, arra vonatkozna az alapkoncepció, hogy már így is az olasz és a máltai kikötők tele vannak, ezért ők nem tudják ott helyben az elbírálást véghez vinni, ezért szórjuk szét az embereket, és akkor ott majd az egyes tagállamok már nem a kikötőkben, hanem beljebb elvégzik ezt az elbírálást, és pont emiatt is kritizáljuk mi ezt a mechanizmust.

Nagyon fontos, hogy elvileg ez a négy ország ezt egy átmeneti intézkedésként képzele el, ez hat hónapra vonatkozna, de például nagyon érdekes volt a német partner, ő el is szólta magát, hogy ők most szeretnék elindítani ezt a mechanizmust, merthogy télen úgylis a tengeren kevesebb migráns fog érkezni, és ezzel fel tudják mutatni, hogy milyen jól működik ez a mechanizmus. Ez még nem oldja meg a kérdést, ez Máltára és Olaszországra koncentrál, és közben ott van a görög helyzet, közben ott van a nyugat-mediterráni migrációs útvonal, úgyhogy ez még messze van a komprehenzív megoldástól, és látszik, hogy a tagállamoknak sem nyerte el eddig a tetszését.

A legutolsó kérdés a Nyugat kohéziója, ez az 5 százalékos központi irányítású program - ezt mi csak így szoktuk hívni -, és ők nem is titkolják, hogy ez azért van, hogy tényleg az ő versenyképességük fejlődjön. Én azt látom, hogy amiben mi eredményt tudnánk elérni, a következő. Ez az 5 százalék a Horizont programra érvényes, ami 100 milliárd eurós - tehát nagyon nagy része, egytizede az egész MFF-nek - büdzsével fog rendelkezni.

Emellett viszont még vannak más egyéb, központi kezelésű programok is, ami azt jelenti, hogy nem a tagállam, hanem a Bizottság allokal felette. És ami még a probléma itt, hogy ez is nagyon sokat növekedik, tehát ez is 100 milliárd euróval növekszik, ezeknek az egyéb programoknak a költségvetése. Itt is mi azt szeretnénk, hogy minél nagyobb tagállami rugalmasság legyen.

A Horizont Európa kapcsán nagyon fontos szerintem, hogy Magyarország egy olyan irányba lépjen előre az adminisztratív kapacitásaink kapcsán, hogy mi tudjunk pályázni, és ezek a kapacitások kiépüljenek Magyarországon. Ha jól tudom, Palkovics miniszter úr ék ezen dolgoznak is, ugyanis nagyon sokszor az a gond, hogy egyrészt nem tudunk a pályázatokról, másrészt meg nem olyan minőségű pályázatokat adunk be, mert mi most adjuk be az első pályázatunkat, ezek a tagállamok meg már tíz-húsz éve folyamatosan pályáznak, úgyhogy náluk ezek a kapacitások már megfelelően kiépültek.

Úgyhogy ez az, amiben szerintem a magyar kormányzat még intézkedéseket fog hozni az elkövetkezendő időszakban. Köszönöm szépen. Remélem, minden kérdésre tudtam válaszolni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük szépen államtitkár uraknak a részvételét, az expozé és a kérdésekre adott választ. Köszönjük szépen, és reméljük, hogy hamarosan találkozunk, hiszen erre alkalom kínálkozik még a finn elnökség eredményeinek a lezárása kapcsán, ami december hónapban lesz. Köszönjük szépen. *(Steiner Attila és dr. Ökrös Oszkár elhagyják a termet.)*

**Az euró magyarországi bevezetésének előkészítéséről szóló H/7431. számú határozati javaslat  
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)**

**Az elnök felvezetője**

Tisztelt Bizottság! A második napirendi pontunkra térünk rá. Köszöntöm Burány Sándor képviselőtársamat mint a napirendi pont előterjesztőjét. Kérem, hogy foglaljon helyet az előterjesztői székben! *(Megtörténik.)*

Tehát a második napirendi pontunk az euró magyarországi bevezetésének előkészítéséről szóló határozati javaslat, amit képviselőtársaim H/7431. szám alatt kaptak kézhez. Az előterjesztő Burány Sándor és képviselőtársai. Most döntenünk kell a képviselői indítvány tárgysorozatba vételéről. Tehát még egyszer köszöntöm képviselőtársamat.

Tisztelt Bizottság! Az euróval kapcsolatos indítvánnyal már több alkalommal foglalkozott a bizottságunk. Legutóbb, ha jól emlékszem, két évvel ezelőtt. A jelenlegi tárgysorozatba vételre 2019. szeptember 20-án jelölte ki a házelnök úr a bizottságunkat.

Az indítvány fő célja, ha egyetlen mondatban kell összefoglalnom, elsődlegesen az euró előszobájának tekinthető árfolyammechanizmushoz, az ERM II-höz való csatlakozás elősegítése. Az euró bevezetését a javaslat népszavazáshoz kötné, és az Alaptörvényt is ennek megfelelően módosítaná.

Tisztelt Képviselőtársam! Most megadom a szót, tessék parancsolni!



## **Burány Sándor hozzászólása**

BURÁNY SÁNDOR (Párbeszéd) előterjesztő: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Ha megnézik a Magyar Nemzeti Bank honlapját, akkor láthatják az árfolyamok között, hogy a forint euróhoz viszonyított árfolyama még mindig 330 forint fölött van. A forint egymás után üti át a különböző lélektani határokat. Évekkel ezelőtt hozzá kellett szoknunk ahhoz, hogy áttörte a 300 forintos határt, aztán áttörte a 310 forintos határt, aztán áttörte a 320 forintos határt. Most áttörte a 330 forintos határt, egész októberben 330 forint fölött van az euró árfolyama, és elemzők nem zárják ki a 350 forintos euró árfolyamot sem.

Teljesen világos, hogy ez a gyenge forint ma már árt a gazdaságnak, semmilyen gazdasági előnnyel nem kecsegtet, viszont a hátrányok egyértelműek. Az elmúlt években kialakult vita egyrészt hangsúlyozta, hogy az export ösztönzésén keresztül ez a gyenge forintra épülő árfolyampolitika akár jó is lehet, ez az állítás viszont napjainkra megdőlt. Azért dőlt meg alapvetően, mert a magyar gazdaság exportvezérelt növekedési pályája véget ért, ma már erről nem beszélhetünk. Ezzel párhuzamosan az a folyófizetésimérleg-többlet is, ami két-három évvel ezelőtt még jellemezte a magyar gazdaságot, elolvadt. Ennek oka teljesen egyszerű. Sajnos Magyarországon az export inkább az összeszerelést díjazza, hiszen az exporttermékeink közel 50 százaléka importtartalom ma már, ezért az export mennyisége, egy esetleges exporttöbblet önmagában a folyó fizetési mérlegre nem gyakorol pozitív hatást.

Ugyanakkor a gyenge forint inflációra gyakorolt nyomása egy közgazdasági alapvetés, tehát ez ügyben vitának helye szerintem különösebben nincs.

Az, hogy a magyar infláció még nem szabadult el, bár kúszik felfelé rendületlenül, míg a Magyar Nemzeti Bank úgy látja, hogy nem szükséges ez ügyben beavatkozni, de ugyanakkor az emberek már pontosan érzik a pénztárcájukon a következményét, ez bármikor megváltozhat, és a most felfelé kúszó infláció egy ennél sokkal markánsabb inflációban is tetten érhető lesz. Egy szó, mint száz, úgy ítéljük meg, hogy ez a gyenge árfolyam árt a magyar társadalomnak és a magyar gazdaságnak, ugyanakkor van egy másik súlyos, lehetséges következménye, nevezetesen ez a forint sebezhetősége.

Az előzőekben a forint árfolyamának alakulását kizárólag az euró kapcsán vizsgáltam. Nem fogok hosszú adatsorokat mondani, de ha megvizsgálják a térség, a régió nem eurós országait, nem a Monetáris Unióhoz tartozó európai uniós tagországait, akkor azt láthatják, hogy a forint valamennyi ilyen valutához képest veszített az értékéből, veszített a horvát kunához képest, a cseh koronához képest, nem sorolom fel, lényegében az összes uniós ország valutájához képest, ahol még nem az euró a nemzeti fizetőeszköz. Ezért úgy gondoljuk - mert erre korábban sajnos voltak tragikus és rossz tapasztalataink -, hogy ha a világgazdaságban bármi megrebben, akár pénzügyi válság előszele bontakozik ki, akár egy világgazdasági lassulás indul be, akkor annak a forint áldozatául eshet. És ha áldozatául esik a forint, akkor rövid távon egyszerűen már nem lesz annyi ideje a magyar kormánynak, a magyar parlamentnek, hogy reagáljon a helyzetre, mintha egyébként az euróövezethez tartoznánk. Ha az euróövezethez tartozunk, akkor ugyanis a pénzügyi válságtól kevéssé kell tartanunk, együtt mozgunk az euróval, együtt sírunk, együtt nevetünk vele. Ha a forint marad a fizetőeszköz, akkor bármilyen pénzügyi válság a forintra nézve tragikus következményekkel és ezenkívül az egész társadalomra nézve tragikus következményekkel járhat.

Szeretném jelezni, hogy a mostani gazdasági döntéshozók között is van vita. Az előbb említettem a világgazdasági lassulást, erre éppen a napokban Varga Mihály pénzügyminiszter úr hívta fel a figyelmet. És az, hogy a forint árfolyama körül valami

nincs rendben, az a néhány héttel ezelőtt a Magyar Nemzeti Bank elnöke és a pénzügyminiszter között kirobban nyilvános vitában is tetten érhető.

Osszegezve, mi úgy véljük, hogy lépni kell. A magyar parlamentnek pontos időponttal nem lehet előállnia, ilyen eszközök nincsenek az Országgyűlés kezében, viszont előírhat egy menetrendet a kormányra nézve, hogy milyen lépéseken keresztül tegyünk most már valóban konkrét és hatékony lépéseket az euró bevezetése érdekében. Álláspontunk szerint csak az euróövezethez való tartozás az, ami biztos menedéket jelenthet, ha bármi probléma van a nemzetközi gazdaságban, illetve a világgazdaságban.

A záró megjegyzésem: igaz, hogy konkrét időpontban nem állapodtunk meg az Unióval, tehát ilyen határidőt nem szabtak nekünk, ugyanakkor az Unióhoz történő csatlakozásnál minden tagország kötelezettséget vállalt arra, hogy valamikor az eurót be fogja vezetni az országban. Köszönöm szépen.

### **Kérdések, vélemények**

ELNÖK: Köszönöm szépen képviselőtársamnak. A vitát megnyitom. Kinek van kérdése, véleménye? *(Jelzésre:)* Elsőként Tessely alelnök úr. Tessék parancsolni!

TESSELY ZOLTÁN (Fidesz) a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen az előterjesztőnek az elmondottakat, ebből is sok mindenre fény derült.

Egy kicsit értetlenül hallgattam az exporttöbbletnek a költségvetésre nem gyakorolt hatását, ezt kevésbé értettem. Azt, hogy az összeszerelést díjazza a gazdaságunk, csak a 2009-es, és mondjuk a '18-as, '19-es GDP-növekedés, illetve az akkori csökkenés figyelembevételével önöktől eléggé nehezen lehet értelmezni, hogy önök akkor, amikor kormányon voltak, vajon mit is díjaztak. Azonban azt mindenféleképpen el kell mondani, hogy ön is arra hivatkozik, hogy a világgazdaságban bekövetkező bármiféle változás, csökkenés vagy válság az eurózónába való csatlakozással bennünket - hogy mondjam? - megmentene bizonyos pénzügyi következményektől. Felhívnám a figyelmét, hogy amikor Szlovénia és Szlovákia csatlakozott az eurózónához, akkor az őket ért teher abban a helyzetben, amit előidézett a gazdaság válsága, pontosan őket terhelte a legjobban, hiszen ugyanazok a kötelezettségek vonatkoztak rájuk, mondjuk, a görög gazdaság megmentése tekintetében, mint a régi eurózónába tartozó országokra, tehát teljesen értelmetlennek tartom, amit ezzel kapcsolatban mondott. Lehetne értelme, csak ebben az összefüggésben valószínűleg nincsen.

Én a népszavazással kapcsolatban szeretnék kérdést feltenni, hiszen önök többször kifejtették, hogy a hatályos Alaptörvénnyel kapcsolatban kifogásaik vannak, de a régi Alaptörvény is tiltotta ilyen témában, nemzetközi jogi szerződésből fakadó kötelezettségeink témakörében a népszavazás kiírását. Ha ezt egy kicsit jobban megvilágítaná, hogy ezt önök hogyan gondolják előterjesztőként mégis megvalósítani, és miért tartják ezt olyan nagyon jó ötletnek, lehet, hogy engem is kicsit nyitottabbá tenne a kérdéssel kapcsolatban, hiszen jelen pillanatban a felelősség és a döntés a kormányé, és vélhetően nem véletlenül van és volt is így ez a múltban is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Bana alelnök úr a szó. Tessék parancsolni!

BANA TIBOR (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársam! Tisztelt Bizottság! Kedves Vendégeink! Nagyon örülök annak, hogy ez a téma idekerült a bizottság elé, mert azt gondolom, hogy az európai uniós ügyekkel foglalkozó bizottságnak mint szakbizottságnak feladata, hogy ilyen fajsúlyos

kérdésekről beszéljünk, akármilyen formában, akár a mostani előterjesztéssel összefüggésben, de azt gondolom, hogy egyébként máskor is lehetne arra alkalmat teremteni, hogy az Európai Unió jövőjét és Magyarország jövőjét meghatározó, fontos szakpolitikai kérdésekről érdemi vitát folytassunk egymással.

Én pozitívan állok a kezdeményezéshez. Nemrégiben, másfél hónappal ezelőtt volt is egy olyan Facebook-bejegyzésem, amelyben én is pozitívan foglaltam állást az euró mielőbbi bevezetésével összefüggésben, de nálunk a Jobbikon belül is ezzel kapcsolatban zajlanak a szakmai viták, és mindenképpen ezeket azt megelőzően le kell folytatni, hogy aztán minden részletre kiterjedően végső döntést hozzunk, akár egy közösségen belül, de akár, azt gondolom, hogy egy szakbizottságban vagy éppen országgyűlési szinten is.

Azért örülök viszont annak, hogy ez idekerült, és azért is fogok természetesen igennel szavazni a tárgysorozatba vételre, mert mindenképpen fontos lenne, hogy erről szakbizottsági és plenáris szinten is érdemi vitát folytassunk. Én azt gondolom, hogy ez a vita mindenképpen érdeke lenne Magyarországnak, és egyébként az is határozott álláspontom, hogy az euró bevezetése is Magyarország számára pozitív következményekkel járhatna. Természetesen meg kell vizsgálni azt, hogy erre pontosan mikor kerülhet majd sor, de Magyarország európai uniós tagállamként kötelezettséget vállalt annak idején a csatlakozási szerződésben arra, hogy az eurót majd be fogja vezetni. Éppen ezért kormányzati szinten is fontos lenne, ha erről a kérdéssel konkrétan foglalkoznának, mint ahogy ezt egyébként nem teszik, bár valóban utalt rá képviselőtársam, hogy az elmúlt időszakban azért ezzel kapcsolatban voltak viták, és nyilván akár a forintárfolyammal összefüggésben különböző vélemények fogalmazódtak meg.

Tehát szerintem nagyon fontos lenne, hogy kormányzati, parlamenti és szakbizottsági szinten is egy érdemi vitát tudjunk erről a kérdéssel folytatni. S azért, hogy ez megtörténhessen, a magam részéről és a Jobbik részéről mi támogatni tudjuk ennek az előterjesztésnek a tárgysorozatba vételét, hiszen ez nem szól másról, mint arról, hogy egyáltalán vita legyen arról, hogy az euró kérdéséről mit is gondolunk, vagy adott esetben egyébként a népszavazással összefüggésben mi az álláspontja a szakbizottsági tagoknak vagy akár összességében a magyar Országgyűlés képviselőinek. Úgyhogy üdvözlöm, hogy idekerült ez a javaslat, és támogatom, hogy érdemben vitázzunk erről a továbbiakban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Több hozzászólást nem látok. Tisztelt Képviselőtársam! Ahogy ön is említette, valóban a csatlakozási szerződés tartalmazza az euró bevezetésének a kötelezettségét, és azt is említette - jól látja -, hogy azonban időfeltétel nem szerepel a szerződésben, tehát Magyarország nem kért úgymond opt-outot, hanem a fő célnak azt tekintette, hogy az úgynevezett konvergenciakritériumok, tehát a nominális konvergencia mellett a reálkonvergencia is megvalósuljon.

Jól láthatjuk, hogy a GDP-arányos államháztartási hiány, a GDP-arányos államadósság stabilan csökken, ugyanakkor a reálkonvergencia egy hosszabb folyamat. Úgy látom, hogy még nem jött el az a pont, amikor az euró bevezetéséről vagy éppen az Alaptörvény ez irányú módosításáról kellene döntenünk. Tehát véleményem szerint, megköszönve képviselőtársam munkáját, összességében a javaslat idő előtti és ebből kifolyólag jelen pillanatban mi nem tudjuk támogatni.

Tisztelt Bizottság! Visszaadom a szót az előterjesztőnek. Tessék parancsolni!

### **Burány Sándor reagálása**

BURÁNY SÁNDOR (Párbeszéd) előterjesztő: Köszönöm szépen a kérdéseket és az észrevételeket. Én is azt gondolom, hogy az euró bevezetése egy olyan kérdéskör,

amiről a lehető legszélesebb szakmai és politikai vitákat kell lefolytatni. A politikai vita centrumává értelemszerűen az Országgyűlést kell tenni, és a lehető legszélesebb szakmai körökben ennek a kérdésnek minden egyes aspektusát vizsgálni kell.

Az, hogy az országnak vannak kötelezettségei, ha az euróövezet tagjává válik, ez teljesen természetes. Az az álláspont hosszú távon amúgy sem tartható, hogy Magyarországnak az Európai Unióval szemben kötelezettségei nincsenek, viszont követeléseik vannak. Tudomásul kell venni, hogy bármilyen tekintetben - diplomáciában, gazdasági téren - vizsgáljuk a kérdést, mindegyik kötelezettséggel járnak együtt olyan lehetőségek, amelyek az országnak hasznára válnak. Ez az euróövezeten kívül is így van, az euróövezeten belül is így van.

Az, hogy milyen időpontban, milyen árfolyamon csatlakozunk, az egy nagyon fontos szakmai kérdés, ezt gondosan mérlegelni kell, hiszen a csatlakozás időpontjában a bevezetési árfolyamon veszíteni és nyerni is lehet, ezt nagyon gondosan kell mérlegelni. Tehát ilyen szakmai észrevételekkel foglalkozni kell, ezért is tettünk javaslatot arra, hogy ez a fajta vita induljon meg, mert ez ügyben kínos és hosszú távon tarthatatlan az a csend, ami az euró bevezetésének céldátumát, egyáltalán az euró bevezetését illeti.

Ami pedig a folyó fizetési mérleggel kapcsolatos kérdést illeti, akkor kicsit részletesebben elmondom. Ha százeurós exportnak semmilyen importtartalma nincs, akkor a folyó fizetési mérleg száz euróval javul. Minél nagyobb az importhányada ennek a százeurós exportnak, annál kisebb hatást gyakorol a folyó fizetési mérlegre. Tekintettel arra, hogy a magyarországi export nagy része úgy kerül exportálásra, hogy nem Magyarországon állítják elő a különböző alkatrészeket - Magyarországon szerelik össze, ez az autógyártásra is igaz, ami az export egyik legfontosabb területe, de más fontos exporttevékenységre is igaz -, és lényegében a magyar hozzáadott érték az élőköltségekben érhető tetten, ezért egyre inkább előállt az a helyzet, hogy az export importhányada ma már olyan magas a különböző statisztikai adatok szerint, hogy a fizetési mérlegre már pozitív hatást önmagában egy exporttöbblet nem gyakorol. Ez a változás az utóbbi két évben be is következett. Ha képviselő úr megnézi az ezzel kapcsolatos statisztikákat, akkor azt láthatja, hogy az a fizetési mérleg, ami 2-3 évvel ezelőttig imponáló volt, elolvadt, miközben az exportteljesítmény változatlan. Ebből is következik, hogy a magyar gazdaságnak az exportvezérelt korszaka véget ért.

Amik a magyar gazdasági növekedés fő összetevőit jelenleg jellemzik, azok a kormányzati és egyéb intézményi beruházások, és nem pedig az export. Ez pedig importigényes, minden beruházás importigényes. Ez az egyik oka annak, hogy a folyó fizetési mérleg korábban látványos mutatói lényegében elenyészőek.

Örülök, hogy ezt a kérdést megválaszolhattam részletesen, és remélem, segíti a gondolkodást. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen képviselőtársamnak mint előterjesztőnek... *(Tessely Zoltán jelzésére:)*

BURÁNY SÁNDOR (Párbeszéd) előterjesztő: Ja, igen, bocsánat! Az Alaptörvénnyel kapcsolatban nem reagáltam. Rövid leszek, már nem húzom nagyon a bizottság idejét.

Tekintettel arra, hogy valamennyi nagy szövetségi rendszerünkhöz, uniós szövetségi rendszerünkhöz, a NATO-hoz, az Európai Unióhoz úgy csatlakoztunk, hogy ezt egy népszavazás is megerősítette, ezért úgy gondoljuk, hogy az euróövezethez való csatlakozást is egy népszavazásnak kell megerősítenie. Az alkotmányra külön nem tértem ki.

Úgy gondoltam, ez a javaslatból viszont egyértelműen látszik, hogy ki kell venni azokat az elemeket, amik kényszerpályára helyezik a forintot, hiszen jelenleg a magyar hatályos Alaptörvény szövege szerint a hivatalos fizetőeszköz a forint, tehát önmagában az euró bevezetéséhez alkotmánymódosításra van szükség. Nem gondolom, hogy egy népszavazásnak, ha politikailag megvan, lenne bármilyen alkotmányos akadálya. Köszönöm szépen.

### **Határozathozatal**

ELNÖK: Köszönjük szépen képviselőtársam válaszait. Most szavazást rendelék el. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy ki az, aki támogatja Burány Sándor képviselőtársunk indítványának a tárgysorozatba vételét. Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)*

Megállapítom, hogy egy igen szavazattal, öt nem ellenében bizottságunk nem támogatta az előterjesztést. Köszönöm szépen, képviselőtársam. *(Burány Sándor: Köszönöm szépen. További jó munkát kívánok! - Burány Sándor elhagyja a termet.)*

Tisztelt Bizottság! Már csak egy teendőnk van. Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy a következő bizottsági ülésre előreláthatólag jövő héten kedden 10 órától kerül sor a főemelet 66. számú teremben. Tervezett napirendi pontjaink: a költségvetés vitájában kapcsolódó bizottságként járunk el, Szél Bernadett képviselőtársunk önálló indítványa tárgysorozatba vételének megtárgyalása, végül az uniós döntéshozatali eljárás jövőjével kapcsolatos kezdeményezésekről, illetve az Európai Bizottság EU bővítéséről szóló közleményéről tárgyalunk, ahol a bizottság véleményének a kialakítása történik.

### **Az ülés berekesztése**

Köszönöm szépen a megjelenést. Az ülést bezárom. Viszontlátásra!

*(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 33 perc.)*

**Dr. Hörcsik Richárd**  
a bizottság elnöke

**Jegyzőkönyvvezetők:** Nánásiné Czapári Judit és Madarász Mária